

УДК 930.25(477+476)

В. В. НАДОЛЬСЬКА*

**АРХІВНЕ ЗАКОНОДАВСТВО БІЛОРУСІ ТА УКРАЇНИ:
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ**

Порівнюється законодавство Республіки Білорусь і України, спрямоване на забезпечення збереження документальної спадщини, регулювання діяльності архівної системи в умовах державного суверенітету. Визначаються особливості архівного законодавства першої половини 1990-х рр., прослідковуються його зміни та напрями удосконалення в другій половині 1990-х – на початку 2000-х рр.

Ключові слова: архівне законодавство; закон; архівна справа; архівні документи; архів; Національний архівний фонд; Республіка Білорусь; Україна.

Процеси трансформації українського суспільства, започатковані проголошенням Україною незалежності, супроводжуються якісними змінами у всіх сферах життя. За останні десятиліття істотні зрушення відбулися, зокрема, й в архівній справі країни, що знайшло своє закріплення у відповідному національному законодавстві. Його розробка і подальше вдосконалення пов'язані з інтеграцією України в світовий інформаційний та архівний простір, з досвідом попереднього розвитку архівної справи.

Вивчення сучасного архівного законодавства України вимагає застосування компаративного аналізу – порівняння вітчизняної правової бази функціонування архівної справи із відповідними зарубіжними напрацюваннями. Це стосується як країн далекого зарубіжжя, так і пострадянських країн, які мають спільні з Україною досягнення в теорії і методології архівознавства, Республіки Білорусь зокрема.

Тому автор ставить перед собою завдання порівняти процеси формування і розвитку архівного законодавства в Україні і Республіці Білорусь (РБ) за роки їх незалежності, проаналізувати правові основи організації архівної справи в цих двох державах.

Зміни системи нормативно-правового регулювання архівної справи в Україні і РБ стали предметом наукового дослідження починаючи з другої половини 90-х рр. ХХ ст. Новітня українська історіографія проблеми представлена працями Г. Боряка¹, В. Ляхоцького², І. Матяш³, К. Новохатського⁴, Р. Пирого⁵, К. Селіверстової⁶, Ю. Сороки⁷, О. Удода⁸, Л. Юдіної.⁹ Названі автори звертаються до теоретичних і практичних проблем розробки українського законодавства про Націо-

* *Надольська Валентина Василівна* – кандидат історичних наук, доцент кафедри документознавства і музейної справи Волинського національного університету імені Лесі Українки.

нальний архівний фонд і архівні установи, аналізу його основних положень, торкаються питань реформування на його основі архівної галузі, подальшого вдосконалення нормативно-правової бази діяльності архівних установ, правового регулювання відповідальності за порушення архівного законодавства в Україні.

Низка праць, присвячених проблемі формування і розвитку архівного законодавства в РБ, з'явилася в зазначений період і в білоруській історіографії. У своїх публікаціях дослідники В. Адамушко¹⁰, Є. Воробйова¹¹, Д. Карєв¹², Ю. Кладухін¹³, У. Крук¹⁴, М. Шумейко¹⁵ аналізують правові засади реформування архівної галузі в Білорусі, досягнення і проблеми застосування модерного законодавства на практиці.

В останнє десятиліття здійснено й перші спроби компаративного аналізу архівного законодавства країн СНД (М. Ларін, К. Новохатський).¹⁶ Однак узагальнюючий характер таких розвідок не дозволив їх авторам детально порівняти правову базу організації архівної справи України і Білорусі, що зумовлює актуальність такого дослідження.

Розпад Радянського Союзу, проголошення Україною і Білоруссю незалежності зумовили необхідність розв'язання комплексу важливих завдань, спрямованих на розбудову власної державності. Складовою активних суспільних перетворень стала реформа архівної справи, зокрема розробка її правових основ. Якщо раніше діяльність архівних установ республік регулювалася нормативно-правовими актами Головархіву СРСР, а робота зі створення власної правової бази практично не проводилася, то початок 1990-х рр. для архівістів обох суверенних держав став часом активної законотворчості.

В усіх державах, що виникли на теренах колишнього Радянського Союзу, потребу у формуванні власного архівного законодавства визначали аналогічні чинники: принципово нові умови державотворення, необхідність захисту національної документальної спадщини, зростання національної самосвідомості.

Як в Україні, так і в РБ підготовка відповідного законопроекту була покладена на створені центральними державними органами управління архівною справою робочі групи, до яких увійшли відомі архівісти, історики, юристи.

Після проходження визначеної процедури обговорення і доопрацювання 24 грудня 1993 р. Верховна Рада України затвердила закон "Про Національний архівний фонд і архівні установи"¹⁷, який став першим галузевим законом незалежної держави.

Процес укладання і прийняття закону "Про Національний архівний фонд і архіви в Республіці Білорусь" у часовому розрізі був більш тривалим. Його розгляд на сесії Верховної Ради РБ відбувся в жовтні 1994 р., а 6 жовтня 1994 р. документ затвердив Президент РБ О. Г. Лукашенко¹⁸.

Архівне законодавство незалежних держав синтезувало вітчизняний і зарубіжний досвід в архівній галузі, базуючись на досягнутому рівні правової культури, соціально-економічних можливостях держав.

Архівні закони України і Білорусі об'єктом правової регламентації вперше визначили Національний архівний фонд (НАФ) як сукупність документів, що належать державі і мають наукову й історико-культурну цінність. Таким чином правове поле обох держав поповнилося поняттям НАФ, тлумачення якого значною мірою в обох документах збіглося (документи НАФ є складовою інформаційних ресурсів суспільства, надбанням народу, перебувають під охороною держави, служать для задоволення потреб суспільства і реалізації законних прав та інтересів громадян; до НАФ віднесено документи, що перебувають за межами держави, але підлягають поверненню відповідно до міжнародних угод).

Певну відмінність у підходах законотворців зафіксувала преамбула архівного закону України, котрою НАФ визначається складовою не лише вітчизняної, але й світової історико-культурної спадщини, що є дуже важливим для повноцінного розуміння його сутності.

Порівняння двох законів дозволяє виокремити й інші відмінні норми і положення, які відповідно вказують на особливості організаційно-правових умов здійснення діяльності архівістів і архівних установ щодо формування НАФ, обліку, зберігання та використання його документів в РБ і Україні в 1990-ті рр.

Із врахуванням появи приватної власності архівний закон РБ закріпив поділ НАФ на державну (архівні фонди й архівні документи, що перебувають у державній власності) і недержавну (архівні фонди й архівні документи громадських, релігійних об'єднань і організацій, приватних осіб) частини. Закон України, виходячи із рівності всіх форм власності, визначив єдність НАФ. Особливості підходів до документів із урахуванням їхніх форм власності обумовлюються в кожному конкретному випадку.

Досить детально в архівному законі Білорусі називаються види документів (укази, закони, постанови, статистична, наукова документація та ін.), які включаються до складу НАФ. З метою збереження документів історичного минулого і сучасності білоруського народу в законі передбачено ведення Зводу НАФ РБ – цілісного банку узагальнюючої інформації про склад і зміст документів. Ст. 19 українського закону закріпила обов'язковість проходження державної реєстрації документів як складової частини процедури їх включення до НАФ.

Глава 4 закону “Про Національний архівний фонд і архіви в Республіці Білорусь” присвячена питанням зберігання документів НАФ. Постійне зберігання документів державної частини НАФ РБ покладається в документі на державні архіви, державні музеї і бібліотеки, тимчасове – на відомчі (міжвідомчі) архіви центральних органів виконавчої влади

РБ, державних установ, організацій і підприємств. Визначено граничні терміни зберігання документів у відомчих архівах (від 5 до 75 років) та порядок їх передання на постійне державне зберігання. В об'єднаних у розділ V "Облік і зберігання НАФ" статтях українського закону вказані вище моменти не деталізуються, а лише визначаються загальні вимоги щодо забезпечення схоронності НАФ.

Позитивне значення мала конкретизація в архівних законах обох держав форм використання документів НАФ. Поряд з традиційними (створення довідкового апарату, популяризація архівних документів та ін.) ст. 27 білоруського закону передбачила й таку форму використання документів, як створення на базі архівної інформації електронних інформаційних ресурсів та надання доступу до них. Український закон передбачив таку особливу умову використання документів НАФ (ст. 33) як ліцензування з метою захисту права власності на архівну інформацію.

Відповідними статтями обох документів було узаконено централізовану модель організації архівної справи в незалежних державах на чолі зі спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади (Головне архівне управління при Кабінеті Міністрів України і Державна архівна служба РБ) та ієрархічно побудованою системою архівних установ. Разом з тим архівний закон України передбачив можливість ліквідації і зупинення діяльності архівних установ за порушення архівного законодавства; не визначив терміни обмеження доступу до документів, котрі містять державну таємницю (згідно з законом РБ вони не повинні перевищувати 30 років); чітко окреслив права і обов'язки користувачів документів НАФ.

Оригінальною нормою архівного закону України стало звільнення архівних установ від усіх видів податків, мита і зборів, якщо ці кошти спрямовувались на подальший розвиток архівної справи (ст. 36). Назване положення засвідчило обрані державою пріоритети. Натомість глава 9 закону РБ лише окреслила основи фінансового і матеріально-технічного забезпечення установ системи державної архівної служби.

В архівному законі РБ звертає на себе увагу його більш детальна структурованість (11 глав порівняно з 9 розділами в українському), наявність окремої глави щодо організації та ведення діловодства в державних органах, на підприємствах, в установах і організаціях.

Таким чином, в першій половині 1990-х рр. Білорусь і Україна незалежно одна від одної визначили для себе практично ідентичні (при наявності незначних відмінностей) сфери дії національного архівного законодавства. Закріплення на вищому законодавчому рівні правових принципів і організаційної системи архівної справи засвідчило визнання важливого суспільного значення архівів і архівної справи та заклало підвалини для її подальшого реформування. Галузеві закони стали

правовою основою для реалізації державної політики в архівній справі РБ і України.

Динамічність архівного будівництва, незавершеність процесів правового регулювання архівної справи зумовлювала необхідність його подальшого удосконалення. Після прийняття в 1996 р. нових редакцій Основного закону як в РБ, так і в Україні спеціально створені робочі групи розгорнули збір пропозицій з подальшим їх аналізом щодо удосконалення архівних законів. Врахування потребували зміни законодавства в інших сферах суспільного життя, норми міжнародних правових актів, новітні архівознавчі дослідження, набутий на практиці досвід впровадження архівного законодавства.

У 1998 р. зміни і доповнення були внесені в закон “Про Національний архівний фонд і архіви в Республіці Білорусь”. 10 грудня нову редакцію закону прийняла Палата представників, а 19 грудня 1998 р. схвалила Рада Республіки¹⁹. 6 січня 1999 р. нова редакція архівного закону була затверджена Президентом Республіки Білорусь²⁰.

До Верховної Ради України схвалений урядом проект нової редакції архівного закону був поданий у вересні 2000 р., в травні 2001 р. розглянутий у першому читанні. Після доопрацювання 13 грудня 2001 р. нова редакція закону “Про Національний архівний фонд і архівні установи” була прийнята ВР України у другому читанні²¹.

Концептуальні засади, закладені в архівні закони Білорусі та України в першій половині 1990-х рр., у нових редакціях документів залишилися незмінними. Разом з тим вони зазнали необхідних змін, як у структурі так і в змісті положень. Істотно збагатилася архівна термінологія законів, уточнення зазнали вживані раніше поняття. Попри наявність спільних для двох законів категорій (архівний документ, архівна справа, таємний архів та ін.) у білоруському законі до ключових було віднесено також терміни “технотронний документ”, “документальна пам’ятка”, “інформаційний ресурс”, “власник архівних документів”, “особа, яка володіє” і “особа, яка користується архівними документами”.

Тлумачення базового для понятійної системи законів терміну “архівний документ” в українському законі, на відміну від білоруського, врахувало можливу цінність документа для власника як об’єкта рухомого майна (тому окремою статтею передбачена цільова оцінка архівних документів у грошовому еквіваленті).

В архівні закони обох держав введено статті: “Повноваження держави з питань архівної справи і діловодства” (РБ, ст. 3), “Державна політика у сфері архівної справи і діловодства” (Україна, ст. 3). Знайшов свій подальший розвиток підхід щодо зміцнення державного впливу на сферу зберігання документів, забезпечення діяльності спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері архівної справи і діловодства. Нові редакції законів закріпили розширення за-

вдань і функцій державної архівної служби, віднісши до сфери діяльності державних архівних установ як органів управління окрім архівної справи і діловодство. Виконання завдань і функцій держави з управління архівною справою і діловодством в українському законі було покладено й на центральні державні архіви, відповідно статус посадових осіб цих установ визначений як статус державних службовців (ст. 25).

Нова редакція архівного закону України містить й іншу норму, котра відсутня в аналогічному білоруському акті. Ст. 29 чітко розмежувала функції різних ланок архівної служби – державних архівів, призначених для зберігання НАФ, та архівних установ, які паралельно створюються на місцевому рівні для централізованого тимчасового зберігання інших суспільно важливих архівних документів. Ця та інші статті значно розширюють предметну галузь правового регулювання українського закону, залишаючи основним об'єктом нормування НАФ.

Регулюючи процедуру формування НАФ задля забезпечення надходження до нього документів, що адекватно відтворюють різні аспекти життя суспільства в нових умовах, нові редакції законів РБ і України забезпечують зміцнення контролю архівних органів і установ за документами недержавних структур.

Серед різних видів документів закон Білорусі особливий акцент робить на необхідності комплексного захисту документів з особового складу. Згідно з його нормами установи і організації незалежно від форм власності, громадські організації та об'єднання зобов'язані вести документи з особового складу, недержавні організації в обов'язковому порядку повинні передавати такі документи, які підлягають обов'язковому державному страхуванню, в державні архіви. Документи з особового складу внесені до НАФ Республіки Білорусь.

Одним із базових принципів законодавчих актів України і Білорусі стала декларація свободи доступу до архівів, зокрема й іноземних громадян, чітке визначення форм використання даних, що містяться в документах НАФ. На відміну від білоруського, український закон встановив єдиний спрощений порядок оформлення громадян для роботи з архівними документами – лише на підставі особистої заяви і документа, що посвідчує особу (ст. 15).

Разом з тим свобода доступу до архівів має низку правових обмежень, зумовлених законодавством у сфері державної таємниці, прав громадян на захист таємниці особистого життя, авторського права, права в сфері інтелектуальної власності. Так в архівному законодавчому акті України закріплено 75-річний строк обмеження доступу до документів, що містять конфіденційну інформацію про особу. Республіка Білорусь встановила подібну норму: “строки обмеження доступу до документів приватних архівів, що надійшли в державні архіви, можуть бути обумовлені громадянами, котрі передали їх, але не мають перевищувати 75 років з моменту передачі” (ст. 18).

Спеціальні статті українського закону (ст. 38, 39) визначають ставлення держави до проблеми кадрового забезпечення архівних установ. Так, професійною діяльністю в архівних установах можуть займатися громадяни з відповідною освітою, окреслено надані їм соціальні гарантії. Такі положення в білоруському законодавчому акті відсутні.

Внесені в архівні закони України і РБ зміни і доповнення значно розширили сферу їх застосування, створили умови для більш повної реалізації. Цьому сприяло й вироблення та прийняття низки підзаконних та інших відомчих актів, які регулюють різні сторони організації архівної справи і свідчать про серйозні кроки органів управління архівною справою вказаних держав ввести функціонування архівної справи в чіткі юридичні рамки, окреслити відповідним чином межі своєї компетенції²².

Прийняття й розвиток архівного законодавства мають важливе значення для архівного будівництва в незалежних Україні та Білорусі, для захисту їх суверенності та національних інтересів в архівній сфері, зміцнення позицій у міжнародному правовому просторі.

Таким чином, процеси становлення (перша половина 1990-х рр.) і подальшого розвитку архівного законодавства (друга половина 1990-х – початок 2000-х рр.) відбувалися в РБ і Україні синхронно. Мають більше спільного, аніж відмінного, концептуальні засади, покладені в основу національних архівних законів. Досягнення і досвід двох країн у розбудові правової бази на пострадянському просторі потребують творчого осмислення як на теоретичному, так і на практичному рівнях.

¹ *Боряк Г.* Модерне архівне законодавство України: від тоталітарної спадщини до демократичних стандартів / *Боряк Г., Новохатський К.* // *Архіви України. Науково-практичний журнал.* – 2003. – Вип. 4–6 (252). – С. 5–10. *Боряк Г., Новохатський К.* Модерне архівне законодавство України // *Архіви України. Науково-практичний журнал.* – 2004. – Вип. 3 (254). – С. 4–10.

² *Ляхоцький В. П.* До історії прийняття в Україні першого архівного закону (1991–1993) // *Архівознавство. Археографія. Джерелознавство. Міжвід. збірник наукових праць.* – К., 2001. – Вип. 4. – С. 184–190; *Ляхоцький В. П.* До питання про прийняття Закону України “Про Національний архівний фонд і архівні установи” // *Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: Міжвідомчий науковий збірник // Архіви – складова інформаційних ресурсів суспільства / Ред. кол.: Г. В. Боряк (голова), В. М. Волковинський, М. Ф. Дмитрієнко та ін.* – Вип. 4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.archives.gov.ua/Publicat/Researches/MaterialyConfer_12.php# Artizov.

³ *Матяш І. Б.* Організація архівної справи в сучасній Україні // *Студії з архівної справи та документознавства / Держкомархів України, УНДІАСД [Електронний ресурс].* – Режим доступу : <http://www.history.org.ua/JournALL/sid/11/2/2.pdf>.

⁴ *Nowochacki K.* Narodowe zasby archiwalne i archiwa Ukrainy // *Archiwista Polska.* – 1996. – № 3. – С. 41–44; *Новохатський К.* Є. Шляхи вдосконалення нормативно-правової бази діяльності архівних установ // *Архіви*

України. Науково-практичний журнал. – 2000. – Вип. 1–3. – С. 3–8 ; *Новохатський К. Є.* Проект нової редакції архівного закону // Архіви України. Науково-практичний журнал. – 2001. – Вип. 3. – С. 15–25 ; *Новохатський К. Є.* Новая редакция архивного закона Украины // Отечественные архивы. – 2002. – № 3. – С. 48–55; *Новохатський К.* Архівне законодавство України (1991–2001) // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: Міжвід. збірник наукових праць. – К., 2002. – Вип. 5. – С. 67–74 ; *Новохатський К. Є.* Правовое регулирование ответственности за нарушение архивного законодательства в Украине // Информационный вестник. – М. : ВНИИДАД. – 2003. – № 3 (29). – С. 46–50.

⁵ *Пирог Р. Я.* Архивное строительство в Украине: современные тенденции, проблемы, перспективы // Архіви Беларусі на рубяжы ХХ–ХХІ стст.: гісторыя, стан, перспектывы развіцця: міжнар. наук.-практ. канф. – Мінськ, 8–9 лют. 200 г. / Склад.: У. І. Адамушка і інш. – Мн. : БелНДІДАС, 2001. – С. 19–24.

⁶ *Селівєрстова К.* Організація архівної справи в Україні: тенденції, шляхи модернізації // Студії з архівної справи та документознавства / Держкомархів України, УНДІАСД. – 1999. – Т. 4. – С. 33–54.

⁷ *Сорока Ю.* Правові засади реформування архівної справи в Україні // Міністерство юстиції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minjust.gov.ua/0/7745>.

⁸ *Удод А.* Архивы Украины в период демократических преобразований: достижения и проблемы [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.archives.gov.ua/Problems/U-24.07.08.pdf>.

⁹ *Юдіна Л.* Особливості правового доступу до інформаційних ресурсів НАФ, що зберігаються в архівах, музеях та бібліотеках // Студії з архівної справи та документознавства / Держкомархів України, УНДІАСД. – К., 2004. – Т. 12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.archives.gov.ua/Publicat/Studii/Studii_2004.12.php.

¹⁰ *Адамушко В. І.* Правовые аспекты работы с электронными документами // Информационный вестник. – М. : ВНИИДАД. – 2003. – № 3 (29). – С. 28–32.

¹¹ *Воробйова Е. В.* Первуй закон Республики Беларусь по архивному делу // Белорусский археографический ежегодник. – Мн., 2002. – Вып. 3. – С. 69–74.

¹² *Карев Д. В.* Архивное законодательство Беларуси в XX веке (1991–2001) // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: Міжвідомчий науковий збірник // Архіви – складова інформаційних ресурсів суспільства / Ред. кол.: Г. В. Боряк (голова), В. М. Волковинський, М. Ф. Дмитрієнко та ін. – Вип. 4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.archives.gov.ua/Publicat/Researches/MaterialyConfer_12.php# Artizov.

¹³ *Кладухин Ю. А.* Некоторые вопросы исполнения законодательства Республики Беларусь об архивах // Архіви Беларусі на рубяжы ХХ–ХХІ стст.: гісторыя, стан, перспектывы развіцця: міжнар. наук.-практ. канф. – Мінськ, 8–9 лют. 200 г. / Склад.: У. І. Адамушка і інш. – Мн. : БелНДІДАС, 2001. – С. 130–133 ; *Кладухин Ю.* О некоторых вопросах исполнения законодательства об архивах // Архіви і справаводства. Навукова-практычны ілюстраваны часопіс / Камітэт па архівах і справаводства пры Савеце Міністраў РБ. – Мн., 2000. – № 1. – С. 3–6.

¹⁴ *Крук У. П.* Беларускае заканадаўства і практика архіўных устаноў у галіне доступу і выкарыстання архіўнай інфармацыі // Архівы Беларусі на

рубяжы ХХ–ХХІ ст.: гісторыя, стан, перспектывы развіцця: міжнар. наук.-практ. канф. – Мінськ, 8–9 лют. 200 г. / Склад.: У. І. Адамушка і інш. – Мн. : БелНДДАС, 2001. – С. 59–63.

¹⁵ *Шумейко М.* Первый юбилей архивного закона Беларуси (к 10-летию принятия Закона “О Национальном архивном фонде и архивах в Республике Беларусь”) // Студії з архівної справи та документознавства / Держкомархів України, УНДІАСД. – К., 2004. Т. 13. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.archives.gov.ua/Publicat/Studii/Studii_2004.12.php.

¹⁶ *Новохатский К. Е.* Национальный архивный фонд в трактовке архивных законов постсоветских государств // Архивный фонд РФ: феномен, мифы и реальность. – М., 2001. – С. 22–25 ; *Новохатский К. Е.* Національні архівні фонди в пострадянських державах: порівняльний аналіз архівних законів // Архіви України. – 2001. – № 1. – С. 3–10.

¹⁷ Про Національний архівний фонд і архівні установи: Закон України від 24 груд. 1993 р. № 3814-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 15. – Ст. 86.

¹⁸ О национальном архивном фонде и архивах в Республике Беларусь: Закон Республики Беларусь, 6 октября 1994 г., № 3277-ХІІ // Национальный правовой интернет-портал Республики Беларусь [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pravo.by/WEBNPA/text.asp?RN=V19403277>.

¹⁹ *Воробйова Е. В.* Первый закон Республики Беларусь по архивному делу // Белорусский археографический ежегодник. – Мн., 2002. – Вып. 3. – С. 72.

²⁰ О внесении изменений и дополнений в Закон “О Национальном архивном фонде и архивах в Республике Беларусь”: Закон Республики Беларусь, 6 января 1999 г., № 236-3 / Белорусский правовой портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://arc.pravoby.info/documentd/part8/aktd8238.htm>.

²¹ Про внесення змін до Закону України “Про Національний архівний фонд та архівні установи”: Закон України, 13 грудня 2001 р., № № 2888-ІІІ / Держкомархів України. Нормативна база [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.archives.gov.ua/Law-base/Laws/index.php?2001-2888-3>.

²² Архивное дело в странах СНГ в 1991–1998 гг. Аналитический обзор / Росархив. ВНИИДАД. – М. : Научная книга, 2002. – С. 10–11.

Сравнивается законодательство Республики Беларусь и Украины, направленное на обеспечение сохранности документального наследия, регулирование деятельности архивной системы в условиях государственного суверенитета. Определяются особенности архивного законодательства первой половины 1990-х гг., прослеживаются его изменения и направления усовершенствования во второй половине 1990-х – начале 2000-х гг.

Ключевые слова: архивное законодательство; закон; архивное дело; архивные документы; архив; Национальный архивный фонд; Республика Беларусь, Украина.

The legislation of Republic of Belarus and Ukraine, directed on providing of safety of documentary legacy, adjusting of activity of the archived system in the conditions of the state sovereignty is compared in the article. The features of the archived legislation first half of 1990-th are determined, changes and directions of improvement at the second half of 1990-th – the beginning of 2000-th are traced.

Keywords: archival legislation; law; archival affairs; archival documents; archive; National Archive Fund; Republic of Belarus, Ukraine.